

Penkių Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų priešmokyklinio ugdymo grupių vaikai nuo 2020 metų pradžios gauna nemokamus pietus.

Tokia galimybė atsirado 2019 m. gruodžio mėn. Lietuvos Respublikos Seimui papildžius Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymą, pagal kurį teisė gauti nemokamus pietus suteikta priešmokyklinio amžiaus vaikams, besimokantiems bendrojo ugdymo mokyklose, maitinimą organizuojant savitarnos principu. Naujovė įsigaliojo 2020 m. sausio 1 d.

Panevėžio rajono savivaldybėje iššūkį dalyvauti bandomajame Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projekte priėmė 5 mokyklos: Karsakiškio Strazdelio pagrindinė mokykla, Pažagienių mokykla-darželis, Piniavos mokykla-darželis, Smilgių gimnazija, Upytės Antano Belazaro pagrindinė mokykla. Jose sudarytos sąlygos mokiniams patiems pasirinkti patiekalus, jų sudedamąsias dalis ir kieki, t. y. taikyti dalinį savitarnos (švediško stalo) principą.

Vaikai gali patys pasirinkti ir įsidėti tik tam tikro maisto, pvz., arba tik daržovių ar vaisių salotų daržovių bare, arba tik sriubos, arba tik daržovių ar vaisių salotų ir sriubos.

Atsakomybę paaiškinti vaikams, kiek ir ko reikėtų įsidėti į lėkštę, prisiima suaugusieji – valgyklos darbuotojai, pedagogai ar ugdymo įstaigose dirbantys visuomenės sveikatos specialistai.

Tokiu būdu organizuojant maitinimą mažėja socialinė atskirtis: visi vaikai turi vienodą galimybę pasirinkti maistą, kartu valgyti ir bendrauti. Valgykloje ant stalų iš anksto išdėliojami įrankiai, servetėlės, gėrimai, indai su sriuba. Sėdėdami prie stalo, sriubą vaikai išpila patys. Jie gali įsidėti norimą kiekį daržovių salotų, garnyro, išpilti sriubos, o suvalgę turi galimybę pakartotinai įsidėti tiek maisto, kiek dar nori, todėl švaistoma mažiau maisto.

Darbuotojai pastebi, kad vaikams patinka patiems rinktis patiekalus, bet dar laukia kantrus ir ilgas darbas, ugdant jų savarankiško ir sveiko maitinimosi įgūdžius.

Savitarnos, arba švediško stalo, maitinimo principas gali būti taikomas ir iš dalies.

Panevėžio rajono savivaldybėje ugdomi 233 priešmokyklinio amžiaus vaikai, iš jų 59 nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. gauna nemokamą maitinimą, nuo 2020 m. sausio 1 d., pageidaujant tėvams (globėjams), papildomai pietus mokykloje gaus 48 priešmokyklinukai.

Ar tiekti nemokamus pietus priešmokyklinio amžiaus vaikams švediško stalo principu, sprendžia pačios bendrojo ugdymo mokyklos.

Nuo sausio 1 d. šiame Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projekte dalyvauja 296 mokyklos 51-oje šalies savivaldybėje. Iki šiol nemokamą maitinimą gaudavo tik nepasiturinčių šeimų vaikai.

